

اثربخشی آموزش نقاشی بر کاهش پرخاشگری
و اضطراب اجتماعی در دانش آموزان دختر

نویسنده‌گان

آسیه هوشنگی زاده - زهره ملک حسینی

مریم سلطانی علاسود

آقای
بختیار

شانست کتابخانه ملی

سازمان

هزاری زاده، آسمه - ۱۳۸۶	هزاری زاده، آسمه - ۱۳۸۶
الطباطی آموزش نقاشی بر کاهش پرخاشگری و اضطراب اجتماعی در دانش آموزان مatur/ نویسنده گان آسمه هوشانگی زاده، زهره ملک‌حسینی، سوم سلطان ملاسوند.	هزاری زاده، آسمه - ۱۳۸۶
لوران، آفتاب گیلان - ۱۴۰۲	لوران، آفتاب گیلان - ۱۴۰۲
۱۱۱ ص	۱۱۱ ص
۱۱۱۰۰۰۰۰۷۸۷۲-۹۱۹-۹۱۷	۱۱۱۰۰۰۰۰۷۸۷۲-۹۱۹-۹۱۷
نیا	نیا
کتابخانه: ص. ۸۸	کتابخانه: ص. ۸۸
هزاری زاده، آسمه - ایران - نویزروزی	هزاری زاده، آسمه - ایران - نویزروزی
Art therapy for children -- Iran -- Case studies	Art therapy for children -- Iran -- Case studies
اطباء در کودکان -- ایران -- درمان جایگزین -- سوزان برونس	اطباء در کودکان -- ایران -- درمان جایگزین -- سوزان برونس
Anxiety in children -- Iran -- Case studies	Anxiety in children -- Iran -- Case studies
پرخاشگری در کودکان -- درمان جایگزین -- ایران - نویزروزی	پرخاشگری در کودکان -- درمان جایگزین -- ایران - نویزروزی
Aggressiveness in Children -- Alternative treatment -- Iran -- Case studies	Aggressiveness in Children -- Alternative treatment -- Iran -- Case studies
شگفتگان -- ایران -- بهداشت روحی -- نویزروزی	شگفتگان -- ایران -- بهداشت روحی -- نویزروزی
Students -- Mental health -- Iran -- Case studies	Students -- Mental health -- Iran -- Case studies
ملک‌حسینی، زهرا - ۱۳۹۹	ملک‌حسینی، زهرا - ۱۳۹۹
سلطان ملاسوند، ساره - ۱۳۹۹	سلطان ملاسوند، ساره - ۱۳۹۹
دندندی، کیمک - ۱۳۹۹	دندندی، کیمک - ۱۳۹۹
دندندی، دیمی - ۱۳۹۹	دندندی، دیمی - ۱۳۹۹
شماره کتابخانه ملی	شماره کتابخانه ملی
اطلاعات و کنفرانس کتابخانه	اطلاعات و کنفرانس کتابخانه

آفتاب‌گیتی

موسسه انتشارات آفتاب گیتی

عنوان: اثربخشی آموزش نقاشی بر کاهش پرخاشگری و اضطراب اجتماعی در دانش آموزان دختر

نویسنده گان: آسمه هوشانگی زاده - زهره ملک حسینی - مریم سلطانی علاموند

نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول: ۱۴۰۳

شماره گان: ۲۱۰ نسخه

چاپ: فدک

قیمت: ۱۱۰۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۵۷۵-۹

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران میدان انقلاب ضلع جنوب شرقی- بیش شیابان ۱۲ فوروردن- ساختمان ولی‌صریر - پلاک ۱۳۱۴ - طبقه سوم واحد ۹

www.aftabegiti.com

۰۹۱۲۲۴۲۲۶۲ - ۰۹۱۲۶۶۶۸۶۷

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۷	چکیده
۸	فصل اول کلیات
۹	مقدمه
۱۲	طرح و بیان مسأله
۱۷	اهمیت و ضرورت موضوع
۱۸	تعریف مفهومی و عملیاتی
۲۰	فصل دوم مبانی نظری
۲۱	مقدمه
۲۱	تعریف نقاشی
۲۲	هر نقاشی چیست؟
۲۲	انواع گونه های نقاشی
۲۲	نقاشی تصویری
۲۳	نقاشی انتزاعی
۲۳	تاریخچه نقاشی
۲۶	چگونگی روابط درختنواره و تأثیر آن بر نقاشی کودکان
۲۹	علل استفاده دانش آموزان از نقاشی
۳۱	اهمیت رنگ در نقاشی
۳۲	نقاشی و فرافکنی کودک
۳۳	ارزشیابی هوش و عواطف به وسیله نقاشی
۳۴	استفاده از نقاشی در درمان
۳۵	فرایید نقاشی کردن
۳۶	روش های مختلف آموزش نقاشی
۳۸	نقاشی و روان درمانی
۴۰	مشکلات موارد نقاشی
۴۰	بی توجهی به خلاقیت کودکان

۴۰	استفاده از عناصر مختلف در تدریس هنر نقاشی
۴۰	طرح نقاشی های مختلف از طریق بازی
۴۱	ایجاد و شجاعت و از بین بردن ترس در کودکان
۴۱	بردن به طبیعت و استفاده از آن برای نقاشی
۴۲	معرفی پرخاشگری
۴۳	علل و عوامل پرخاشگری
۴۳	عوامل خانوادگی پرخاشگری
۴۴	عوامل محیطی (اجتماعی - فرهنگی)
۴۵	زندگی در ارتفاع خیلی بلند و تندیه ناقص
۴۵	نشانه های پرخاشگری
۴۶	انواع رفارهای پرخاشگرانه
۴۶	پرخاشگری خشمگینانه
۴۷	پرخاشگری کنشگر
۴۷	پرخاشگری نوع دوستانه
۴۸	پرخاشگری ناشی از نربودن
۴۸	دیدگاه غریزی بودن پرخاشگری
۴۹	غیریزهی بقا
۴۹	غیریزهی مرگ
۵۰	پرخاشگری به عنوان سائق آشکار شده
۵۰	پرخاشگری به عنوان رفتار اجتماعی آموخته شده
۵۱	نظریه ناکامی - پرخاشگری
۵۳	نظریه یادگیری اجتماعی
۵۴	نظریه اتیولوژیک لورنر
۵۵	تعريف اضطراب
۵۷	تعريف اضطراب اجتماعی
۵۹	جنبه های مختلف اضطراب اجتماعی
۵۹	جنبه های رفتاری
۶۰	جنبه های شناختی
۶۱	جنبه های بدنی
۶۱	همه گیرشناصی
۶۲	شرطی شدن اضطراب اجتماعی
۶۲	شرطی شدن کلاسیک

.....	شرطی شدن عامل
۶۲	دیدگاه شناختی
۶۳	دیدگاه زیست شناختی
۶۵	دیدگاه انسان‌گرایی
۶۶	علل اضطراب اجتماعی
۶۷	پیشنه بررسی
۶۷	پیشنه بررسی های انجام شده در داخل کشور
۷۲	فصل سوم روش‌شناسی
۷۳	مقدمه
۷۳	روش
۷۳	جامعه آماری
۷۴	معیارهای ورود و خروج
۷۴	معیارهای خروج از مطالعه شامل
۷۴	پرسنامه پرخاشگری نلسون و همکاران (۱۹۸۰)
۷۵	پرسنامه اضطراب اجتماعی کانور و همکاران (۲۰۰۰)
۷۵	روش اجرا
۷۷	شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات
۷۸	ملاحظات اخلاقی
۷۹	فصل چهارم تجزیه و تحلیل داده ها
۸۰	مقدمه
۸۰	آمار توصیفی
۹۰	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری
۹۱	مقدمه
۹۱	بحث و نتیجه گیری
۹۱	نتایج یافته های توصیفی
۹۱	نتایج یافته های استباطی
۹۵	محدودیت ها
۹۶	پیشنهادها
۹۶	پیشنهادهای کاربردی
۹۸	منابع و مأخذ

چکیده

هدف از نگارش این کتاب بررسی اثریخشی آموزش نقاشی بر کاهش پرخاشگری و اضطراب اجتماعی در بین دانش آموزان دختر ششم ابتدایی بود. روش بررسی نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون همراه با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی که در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ اشتغال به تحصیل داشتند بود. روش نمونه گیری به صورت در درسترس انجام شد. بدین ترتیب تعداد ۳۰ نفر از دانش آموزان به عنوان نمونه آماری انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش ۱۵ نفر و کنترل ۱۵ نفر جایگزین شدند. گردآوری داده ها از طریق پرسشنامه های پرخاشگری نلسون و همکاران (۲۰۰۰) و اضطراب اجتماعی کاتور و همکاران (۲۰۰۰) جمع آوری شد. پس از انجام پیش آزمون گروه آزمایش به مدت یازده جلسه در طول یک ماه و نیم هفتاهای دو بار در هفته (هر جلسه ۹۰ دقیقه) تحت آموزش نقاشی مبتنی بر روی کرد نقاشی درمانی سیلور به نقل از مؤمنی، بزدان بخشش و اکبری (۱۳۹۴) و قاسم زاده، امینی و نوروزی (۱۴۰۰) قرار گرفت. برای آزمون فرضیه ها از تحلیل کواریانس تک متغیره استفاده شد. یافته ها نشان داد آموزش نقاشی بر کاهش پرخاشگری ($F=19.103$ و $P<0.005$) و اضطراب اجتماعی ($F=20.1003$ و $P<0.005$) دانش آموزان اثربخش معناداری داشته است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که یکی از روش های مؤثر برای کاهش پرخاشگری و اضطراب اجتماعی آموزش نقاشی است.